29è FESTIVAL de MÚSIQUES de TORROELLA de MONTGRÍ

Del 17 de juliol al 26 d'agost de 2009

Membre de l'Associació Europea de Festivals
Declarat Festival Estratègic per la Generalitat de Catalunya

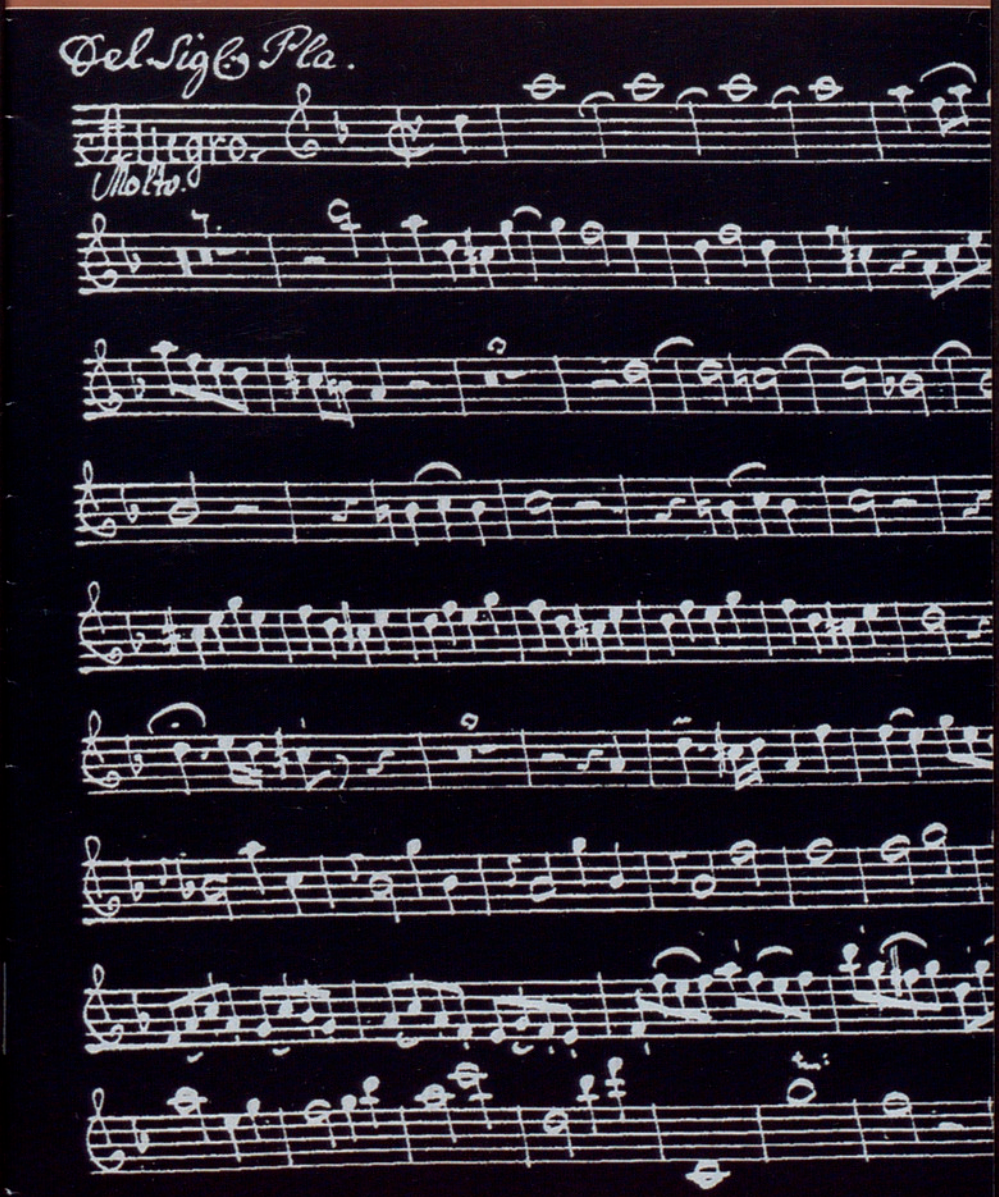

Manuscrit d'una obra dels germans Pla

Amb la col·laboració de:

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

Darrere d'aquest edifici hi ha cultura.
Darrere d'aquest edifici hi ha una Obra Social.

La Pedrera de CAIXA CATALUNYA

Vine a visitar-nos:

Exposició permanent que permet conèixer:

- l'Espai Gaudí
- el Pis de La Pedrera de Caixa Catalunya
- el terrat

La Pedrera de Caixa Catalunya. Passeig de Gràcia, 92.
Informació al 902 400 973. obrasocial.caixacatalunya.com

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

ACCIONS SOCIALS CULTURA INVESTIGACIÓ MEDI AMBIENT

Concert

11

Dijous 20 d'agost

22.00 h / Església

LA FASCINACIÓ DE LA VEU DEL PRIMER BARROC

NÚRIA RIAL, soprano
CARLOS MENA, contratenor
RICERCAR CONSORT
GIOVANNA PESSI, arpa
EDUARDO EGÜEZ, tiorba
DIRK BÖRNER, clavicèmbal i orgue
PHILIPPE PIERLOT, viola da gamba i direcció

Barbara Strozzi: "*Al Battitor di bronzo della sua crudelissima Dama*" – *Quante volte ti bacciol* **Anònim**: *Tocatta – La Moniche / Ruggiero – Ciaccona* / **Sigismondo D'India**: *Langue al vostro languir / Amico hai vinto* (de *Lamento di Clorinda*) / *Giunto alla tomba* (de *Lamento di Tancredi*) / **Barbara Strozzi:** *Dialogo in partenza. Anima del mio core*/ **Claudio Monteverdi**: *O come sei gentile* / **Barbara Strozzi:** *L'Eraclito Amoroso*/ **Bartomeo Selma y Salaverde**: *Susanna passegiata*/ **Claudio Monteverdi:** *Voglio di vita uscir / Quel sguardo sdegnosetto / Pur ti miro, pur ti godo*

RICERCAR CONSORT

NÚRIA RIAL i CARLOS MENA

***Producció del Festival de Músiques de Torroella de Montgrí.**

Programa

Primera part

B. Strozzi: (1619-1677)	"*Al Battitor di bronzo della sua crudelissima Dama*" – *Quante volte ti baccio*
Anònim:	*Toccata - La Moniche*
	Ruggiero - Ciaccona
S. D'India: (c.1582-1629)	*Langue al vostro languir*
	Amico hai vinto (*Lamento di Clorinda*)
	Giunto alla tomba (*Lamento di Tancredi*)
B. Strozzi: (1619-1677)	"*Dialogo in partenza*" – *Anima del mio core*

Segona part

Cl. Monteverdi: (1567-1643)	*O come sei gentile*
B. Strozzi: (1619-1677)	*L'Eraclito Amoroso*
B. Selma y Salverde: (1585-1638)	*Susanna passegiata*
Cl. Monteverdi: (1567-1643)	*Voglio di vita uscir*
	Quel sguardo sdegnosetto
	Pur ti miro, pur ti godo

Comentari del programa

MÚSICA I PARAULA A LA ITÀLIA DEL XVII

La paraula "òpera" (en italià *opera*) vol dir senzillament "obra". Aquesta és una designació específica que té origen en l'acotació *opera in musica* o bé *opera per musica* que definia els primers espectacles lírics, al final del segle XVI i començaments del XVII. De fet, no hi ha un origen precís que marqui l'inici de l'òpera. Des que es coneixen les primeres manifestacions teatrals d'Occident, és a dir des dels igualment foscos orígens de la tragèdia grega, existia la voluntat expressa de representar cantant una acció dramàtica. Això va tenir la seva continuació amb el teatre medieval, en què els misteris i les passions representaven amb música cantada i instrumental esdeveniments relacionats amb la vida de Crist i d'altres personatges bíblics.

El renaixement, amb el seu afany humanista, va recuperar l'esperit de la Grècia i Roma clàssiques. I van sorgir comèdies i drames pastorals amb cors o duets intercalats a partir d'arguments protagonitzats per pastors i nimfes en espais idíl·lics i mitològics. D'entre els adeptes a aquest gènere van sorgir a Florència les *camerate*, grups d'artistes al voltant d'un mecenes *dilettante* ("aficionat") que, amb l'objectiu de recuperar el passat de les antigues comèdies i tragèdies gregues (que suposadament es representaven cantades) s'agrupaven per crear aquestes primeres *opere* en forma d'*intermezzo* (s'interpretaven entremig de drames de durada considerable). Una de les dues primeres *camerate*, amb activitat continuada entre 1573 i 1582, va ser la del comte Giovanni Bardi, que incloïa compositors com Vincenzo Galilei (pare del cèlebre astrònom) o Giulio Caccini. L'altra *camerata* va ser la de Jacopo Corsi, que tenia com a membres Ottavio Rinuccini i Jacopo Peri entre d'altres.

Les primeres *opere* es representaven a sales de palaus, i als estius en espais improvisats o fins i tot en teatres excavats a la roca dels jardins de les cases senyorials. Es tenia cura especialment del moviment escènic –sovint acompanyat de balls–, el vestuari i la maquinària de les complicades posades en escena.

En aquest context era molt important la dicció a partir del concepte

recitar cantando o de la idea de l'*altro modo di cantare che l'ordinario*, de manera que no és equivocat parlar dels orígens de l'òpera com a forma teatral i literària al mateix temps.

Però l'òpera no era més que el resultat de la voluntat de generar un espectacle nou a partir de les discussions i els experiments dels membres de les *camerate*. El programa que escoltarem avui inclou algunes de les peces que servien com a material argumentatiu perquè aquells homes (i dones, com Barbara Strozzi) defensessin amb exemples pràctics les relacions entre música i paraula que començaven a forjar una nova manera d'entendre el cant.

Aquesta nova manera es va conèixer amb el nom de *seconda prattica* i consistia en diversos elements que al llarg dels segles suscitarien nous debats estètics a l'entorn de la relació entre la música i la paraula: en primer lloc, la primacia del cant monòdic (a una sola veu) per damunt del pòlifònic (per a dues o més veus), cosa que permetia fer entendre allò que es cantava; en segon, la supeditació de la música a les intencions, significats i expressions de la poesia (més conegut com a teoria dels *affetti*); en tercer, elements musicals que caracteritzaran els futurs recitatius de les òperes, gràcies al conegut com a *basso continuo* ("baix continu"), és a dir un suport harmònic amb un reduït conjunt instrumental sobre el que el cantant declama el text entre parlat i recitat.

Hereva de la tradició dels Bardi, Barbara Strozzi (1619-1664) és una de les poques compositores que coneixem del segle XVII. La seva obra, destinada a ser cantada per ella mateixa en reunions de *camerate* està imbuïda del color característic de la música veneciana de la primera meitat del segle (va estudiar amb Francesco Cavalli) amb lleus i mesurades ornamentacions.

Sigismondo d'India (1582-1629) va ser un sicilià que va viatjar arreu de la península itàlica. El periple li va permetre prendre contacte amb els nous estils i les modes emergents, especialment relacionades amb l'estil representatiu de Florència i el naixement de l'*opera per musica* i amb l'escola veneciana a partir del moment en què va fer-hi estada Claudio Monteverdi.

Aquest últim, pare per excel·lència de la música "moderna" (o sense cometes) no estalvia elements de gran eficàcia expressiva en les seves obres vocals (òperes, madrigals, música sacra...) com per exemple les dissonàncies que "trenquen" l'harmonia del discurs per incidir en aspectes emotius i sempre en relació al text que es canta.

Música i paraula, doncs, entrellacen la seva força i el seu poder significant en unes peces que, des del treball de "laboratori", donarien pas a una de les formes més fascinants d'entendre el cant a través de la veu humana, sense dubte el millor instrument.

Jaume Radigale

Currículums

NÚRIA RIAL, soprano

Formada musicalment a Catalunya, on va cursar els graus professionals de cant i piano, es va traslladar l'any 1998 a Suïssa, on va entrar a formar part de la classe del professor Kurt Widmer a la Musik-akademie der Stadt Basel, on va obtenir el Solisten Diplom.

Ben aviat la soprano començà a compaginar els estudis amb cada vegada més nombroses actuacions, tant a l'Estat espanyol com a la resta d'Europa i va poder conèixer músics i directors del món de la música barroca com René Jacobs, Giovanni Antonini, Fabio Bonizzoni, Pierre Cao, Attiglio Cremonesi i amb orquestres com ara: la Kammerorchester Basel, l'Orchester des Schola Cantorum Basiliensis, la Zürcher Kammerorchester, el Concerto Köln, la Camerata Köln, Les Cornets Noirs, La Fenice, l'Arpeggiata, l'Akademie für Alte Musik Berlin.

La música del renaixement i del barroc sempre ha ocupat un espai predominant en l'activitat de la soprano, però també sovint actua amb repertoris més tardans, del classicisme i romanticisme i principis del segle XX, en aquest àmbit ha cantat amb directors com ara Antoni Ros-Marbà, Salvador Mas, Howard Griffiths, Thomas Hengelbrock, i amb orquestres com ara l'OBC (Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya) la Bayersiche Rundfunk München, la Kammerorchester München, la Kammerorchester Zürich, l'English Concert, entre d'altres.

En el camp de l'òpera, ha actuat en els teatres d'Innsbruck, La Monnaie (Brussel·les), l'Staatsoper Unter den Linden (Berlín), el Théatre des Champs Elisées (París), el Theater Basel, el Carlo Felice de Genova i a l'òpera de Ginebra.

Ha enregistrat per les cases discogràfiques Sony BMG, Harmonia Mundi, Glossa, Alpha, Mirare, OEHMS Classics i ha obtingut excel·lents crítiques de la premsa especialitzada (Alte Musik, Goldberg, Gramophon, Klassik Heute).

Molts dels seus concerts han estat enregistrats radiofòni-cament per cadenes com Radio Nacional de España, Catalunya Música,

Bayerischer Rundfunk, Schweizer Radio DRS2 (Suïssa), ORF1 (Àustria), RAI (Itàlia), entre altres, i algunes actuacions han estat retransmeses televisivament pels canals Arte y Mezzo.

CARLOS MENA, contratenor

Carlos Mena, contratenor, nascut a Vitòria-Gasteiz (1971), es forma a l'Schola Cantorum Basiliensis de Basilea, Suïssa, amb els mestres Richard Levitt i René Jacobs. La seva intensa activitat concertística l'ha portat a les sales més prestigioses del món: el Konzerthaus de Viena, el Teatre Colón de Buenos Aires, l'Alice Tully Hall del MET de Nova York, el Fisher Hall de Detroit, el Suntory Hall i Opera City Hall a Tòquio, l'Osaka Symphony Hall, la Sydney Opera House, el Concert Hall de Melbourne...

Ha interpretat l'òpera *Radamisto* de Haendel (rol de Radamisto) a la Felsenreitschule de Salzburg, a la Dortmund Konzerthaus, al Musikverein de Viena i al Concertgebouw d'Àmsterdam, amb una producció del Festival de Salzburg, dirigit per M. Haselböck i H. Grazer.

Altres interpretacions seves són *Rappresentazione di Anima e di Corpo* de Cavalieri (Angelo Custode) al Théâtre Royal de la

Monnaie a Brussel·les, l'*Orfeo* de Monteverdi (Speranza) a la Festwoche d'Innsbruck i a l'Staatsoper de Berlín sota la direcció de R. Jacobs/B. Kosky, *Il Trionfo* de Haendel (rol Disinganno) al Grosses Festspielhaus de Salzburg i *Europera 5 de J. Cage* al Festival de Flandes.

El 2005 i el 2006 cantà Oberon a *A Midsummer Night's Dream* de Britten al Teatre Real de Madrid dirigit per I. Marin i P. L. Pizzi; Ascanio, d'*Ascanio in Alba* de Mozart al Barbican Center de Londres i Tamerlano, a *Bajazet* de Vivaldi, a Bilbao, ambdues amb l'Europa Galante i dirigides per F. Biondi. El 2007 va estrenar *Viatge a Simorgh* de Sanchez-Verdú al Teatre Real de Madrid.

Dels seus recitals gravats destaquen *De Aeternitate* (Mirare) premiat amb el Diapasó d'Or de l'any 2002 com millor recital barroc i *Et Jesum* (Harmonia Mundi) premiat amb el CD Compact al millor disc de Renaixement de l'any 2004, *Stabat Mater*-Vivaldi (Mirare), *La Cantada espanyola a Amèrica* (HM) amb AL Ayre Espanyol, *Actus Tragicus* (Mirare), S*ilva de Sirenes* (HM), *Stabat Mater* - Pergolesi (Mirare) i *Paisajes del Recuerdo* (HM) que han rebut nombrosos premis com ara l'Internet Classical Award 2004, l'Editor's Choice de Gramophon, el 10 de Repertoire, el Choc de Le Monde o l'Excepcional d' Scherzo.

S'interessa per altres repertoris com el *lied* i la música contemporània, interpreta obres de Schumann, Schubert, Listz, Orff, Vaughn Williams, Benjamin, Isasi, etc... Ha col·laborat en diverses ocasions amb la Companyia Nacional de Dansa destaca el recital d'obres de Vivaldi amb la coreografia de Nacho Duato *Castrato* al Teatre Real de Madrid.

Entre els seus pròxims projectes destaquen la publicació d'un recital de música italiana a la cort de Viena del s. XVII amb el Ricercar Consort per a Mirare; les *Cantates* de Bach amb l'Orquestra Barroca de Sevilla i G. Leonhardt, cantarà *Voice of Apollo* de *Death in Venice* de Britten al Liceu de Barcelona.

RICERCAR CONSORT

El 1985, Ricercar Consort efectua la seva primera gira de concerts amb *L'Offrande Musicale* de J. S. Bach. El conjunt adquireix una reputació internacional, especialment en el camp de les cantates i en el domini de la música instrumental del barroc alemany; dóna nombrosos concerts amb Enrique Ledroit, Max van Egmond, James Bowman, entre d'altres. Enregistra una cinquantena de discos entre els quals l'obra íntegra de compositors poc coneguts com Nicolaus Bruhns i Matthias Weckmann.

Actualment, el conjunt és dirigit per Philippe Pierlot, i alterna les grans produccions com, recentment, les òperes *Stellidaura de Provenzale, Il Ritorno de Ulisse* de Monteverdi, *Don Quichotte* de Telemann o encara, en el camp de la música sagrada, el *Concerti Sacri* de Scheidt, les *Cantates* de Bach i la música de cambra (essencialment al voltant del conjunt de violes). La premsa mundial ha reconegut el treball del Ricercar Consort i ha premiat nombrosos enregistraments: *Octuors amb barítons* de Haydn, *Sonatas of III i IV Parts* de Purcell, *Trios pour le coucher du Roy* de Marin Marais...

PHILIPPE PIERLOT, viola da gamba i direcció

Philippe Pierlot va néixer a Lieja, a Bèlgica. Després d'haver estudiat guitarra i llaüt, va decidir dedicar-se a la viola de gamba. Dirigeix Ricercar Consort, amb el qual treballa principalment el repertori del segle XVII, i dóna a conèixer al públic nombrosos compositors i obres de gran valor.

El seu repertori comprèn obres contemporànies, diverses de les quals li han estat dedicades; també és un dels pocs intèrprets que actua com a *baryton*, instrument poc conegut i pel qual J. Haydn va escriure prop de 150 obres.

A la seva discografia destaquen els *Oratorios de la Résurrection* i les *Sept Paroles* de Schütz, la música alemanya del segle XVII per a violes, la D*éfense de la basse de viole*. El 1995, l'enregistrament de l'obra íntegra per a viola de Marin Marais.

El 1998, va realitzar una adaptació per a conjunt de violes i de cordes pinçades de l'òpera de Monteverdi *Il Ritorno d'Ulisse* que provoca una reacció entusiasta a tots els festivals europeus i d'Àfrica del sud on s'interpreta.

A la primavera de 1999, recupera de l'oblit l'última òpera de Marais, *Sémélé,* per la qual recompon les parts instrumentals que s'havien perdut. Va ser director musical del Grand Carrousel, un espectacle eqüestre creat a Brussel·les el juny de 2000. El 2001 va dirigir *Grands Motets* de Dumont enregistrat pel segell Ricercar.

Philippe Pierlot és professor a la Hochschule für Musik de Trossingen. Viu a les Ardenas on té cura del seu jardí, cria oques i s'ocupa dels seus tres fills.

Discografia

Pergolesi: *Stabat Mater*

Núria Rial-Carlos Mena
Philippe Pierlot
Ricercar Consort

Mirare

Bach/Haendel

Núria Rial
Giovanna Pessi
Patrick Beaugiraud
Ricercar Consort
Philippe Pierlot

Mirare

WEBS
www.nuriarial.com
www.ricercarconsort.com

PROPER CONCERT

Dimecres 26 d'agost
22.00 h / Església parroquial de Sant Genís

LA MODERNITAT DEL PIANO D'ALBÉNIZ I RAVEL

JOAQUÍN ACHÚCARRO, piano

Albéniz: *Sevilla / Evocación-El puerto-El Albaicín* (de la suite *Iberia*) / *Tango / Navarra* / **Ravel**: *Valses nobles et sentimentales / Gaspard de la nuit*

PER A MÉS INFORMACIÓ, CONSULTEU EL WEB
www.festivaldetorroella.com

CATALAN! MUSIC

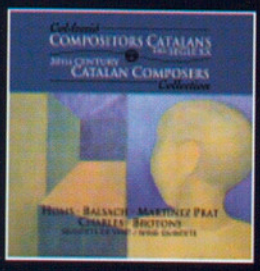

COMPOSITORS CATALANS
S.XX - QUINTETS DE VENT
Homs, Balsach, Martínez, Prat, Charles, Brotons

JORDI CERVELLÓ
OBRA PER A PIANO
José Enrique Bagaria

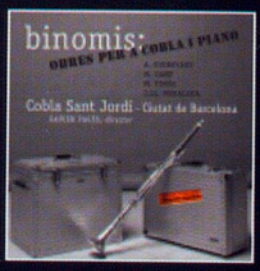

OBRES ORIGINALS PER A COBLA I PIANO
Guinovart, Camp, Timón, Moraleda. Cobla Sant Jordi

COMPOSITORES CATALANES
Freixas, Karr, Güell, ...
M.T .Garrigosa, soprano
H. Bergander, piano

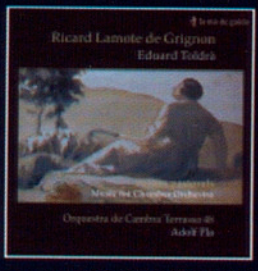

R. LAMOTE DE GRIGNON / EDUARD TOLDRÀ
Orquestra de Cambra Terrassa 48. Adolf Pla

GRACIÀ TARRAGÓ
OBRES PER A GUITARRA
Jaume Torrent

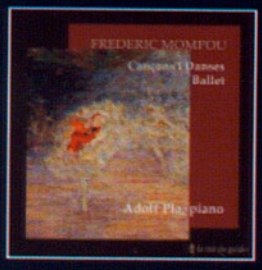

FREDERIC MOMPOU:
Cançons i Danses, Ballet
Adolf Pla, piano

FERRAN SOR
OBERTURES I SIMFONIES
Orquestra de Cadaqués
Sir Neville Marriner

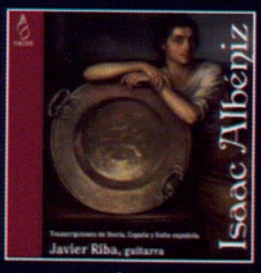

ISAAC ALBÉNIZ
LA GUITARRA SOÑADA
Javier Riba

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Indústries Culturals

Organitza:

Emissores oficials del Festival:

Col·laboren:

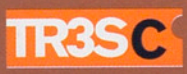

Patrocinen:

Ajuntament de Torroella de Montgrí

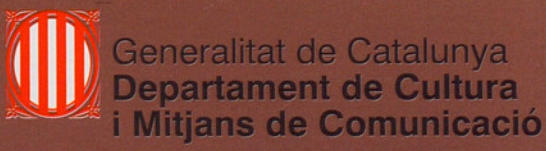

Disseny: Giralt-Miracle Associats SL. Realització: Isabel Giraldo

Textos CONCERT 11

LA FASCINACIÓ DE LA VEU DEL PRIMER BARROC

NÚRIA RIAL, soprano
CARLOS MENA, contratenor
RICERCAR CONSORT
GIOVANNA PESSI, arpa
EDUARDO EGÜEZ, tiorba
DIRK BÖRNER, clavicèmbal i orgue
PHILIPPE PIERLOT, viola da gamba i direcció

Barbara Strozzi: "*Al Battitor di bronzo della sua crudelissima Dama*" – *Quante volte ti baccio*/ **Anònim**: *Tocatta – La Moniche* / *Ruggiero – Ciaccona* / **Sigismondo D'India**: *Langue al vostro languir* / *Amico hai vinto* (de *Lamento di Clorinda*) / *Giunto alla tomba* (de *Lamento di Tancredi*) / **Barbara Strozzi:** *Dialogo in partenza. Anima del mio core*/ **Claudio Monteverdi**: *O come sei gentile* / **Barbara Strozzi:** *L'Eraclito Amoroso*/ **Bartomeo Selma y Salaverde**: *Susanna passegiata*/ **Claudio Monteverdi:** *Voglio di vita uscir* / *Quel sguardo sdegnosetto* / *Pur ti miro, pur ti godo*

***Producció del Festival de Músiques de Torroella de Montgrí.**

Al battitor di bronzo della sua crudelissima dama
Giulio Strozzi

Quante volte ti bacio, o bronzo amato,
nunzio importun di mal graditi amori,
ch'hanno i miei baci, in sì cocenti ardori,
il segno delle labbra in te lasciato!

Quante volte di lagrime bagnato testimonio ti fo de' miei dolori,
quando, escluso e deluso, errar di fuori
l'ira mi fa d'un demone adorato!

Quanti la notte e 'l dì teco ritorno
sdegnato a replicar colpi gelosi
con tuo danno, altrui riso e nostro scorno!

Ma tu perdona a gl'impeti amorosi,
ché spero alfin che vendicate un giorno
vedrò l'ingiurie mie ne' tuoi riposi.

Al batedor de bronze de la seva cruelíssima dama
Giulio Strozzi

Quantes voltes et beso, oh bronze amat,
nunci importú de no agraïts amors,
i els meus besos, en tan roents ardors,
en tu el senyal dels llavis han deixat!

Quantes voltes de llàgrimes mullat
testimoni t'he fet dels meus dolors,
quan errar enfora, exclòs i recelós,
la ira em fa d'un dimoni venerat!

Quants nit i dia amb tu et vinc a la vora
a replicar, colèric, cops gelosos
amb dany teu, riure d'altri i infàmia nostra!

Tu perdona els impulsos amorosos,
que jo venjats espero veure una hora
els meus ultratges en els teus reposos.

Langue al vostro languir

Langue al vostro languir l'anima mia
E dico Ah forse a si cocente pena
Sua ferita la mena
O anima d'Amor troppo bella
Quanto meglio vi fora
provar quel caro ardor che vi fa bella
Che quel che vi scolora

Llangueix al llanguir vostre

Llangueix al llanguir vostre la meva ànima
i dic Ah, potser a tan sentida pena
la ferida la mena.
Oh, ànima d'Amor massa bella,
com us fóra millor
sentir aquell car ardor que us fa tan bella
que no el que us torna pàl·lida

Perche non piace alla mia sorte
ch'io arda del vostro foco e voi
del mio.

perquè no plau a la sort meva
que cremi del foc vostre i vós del
meu.

Amico, hai vinto
Torquato Tasso

Amico, hai vinto: io ti perdon... perdona
tu ancora, al corpo no, che nulla pave,
a l'alma sì: deh! per lei prega, e dona
battesmo a me ch'ogni mia colpa lave. -
In queste voci languide risuona
un non so che di flebile e soave
ch'al cor gli scende ed ogni sdegno ammorza,
e gli occhi a lagrimar invoglia e sforza.

Poco quindi lontan nel sen d'un monte
scaturia mormorando un picciol rio.
Egli v'accorse e l'elmo empiè nel fonte,
e tornò mesto al grande ufficio e pio.
Tremar sentì la man, mentre la fronte
non conosciuta ancor sciolse e scoprio.
La vide e la conobbe: e restò senza
e voce e moto. Ahi vista! ahi conoscenza!

Non morì già, ché sue virtuti accolse
tutte in quel punto e in guardia al cor le mise,
e premendo il suo affanno a dar si volse

Vences, amic
Torquato Tasso

Vences, amic: jo et perdono… perdona
tu al mateix temps, no el cos, que res no tem,
sinó l'ànima: prega, sí, per ella, dóna'm baptisme que de culpa em renti.—
En aquest parlar lànguid hi ressona
un no sé què de flèbil i suau
que li entra al cor i tot furor apaga,
i els ulls a llagrimar convida i força.

No gaire lluny, del cor d'una muntanya
brollava mormolant un rierol.
Ell s'hi arribà i l'elm emplenà a la font,
i tornà, trist, al gran ofici piu.
Trémer la mà sentia mentre el front
no conegut encara descobria.
La veu i la coneix: i resta sense
veu ni gest. Ai, visió! Ai, coneixença!

No morí, que les forces aplegà
en aquell punt i en guàrdia al cor les duia,
i esperonant l'afany donar intentava

vita con l'acqua a chi col ferro uccise.
Mentre egli il suon de' sacri detti sciolse,
colei di gioia trasmutossi, e rise:
e in atto di morir lieta e vivace
dir parea: "S'apre il ciel: io vado in pace".

vida amb l'aigua a la qui amb el ferro occia.
Mentre ell pronunciava els mots sagrats,
ella de joia es trasmudava, i reia:
i en acte de morir contenta i viva
semblava dir: "El cel s'obre: en pau me'n vaig".

Giunto alla tomba
Torquato Tasso

Giunto alla tomba ove al suo spirto vivo
dolorosa prigion il Ciel prescrisse,
pallido, fredo, muto, e quasi privo
di movimento, al marmo gli occhi affisse.
Al fin, sgorgando un lagrimoso rivo,
in un languido oimè, proruppe e disse:
"O sasso amato ed honorato tanto,
che dentro hai le mie fiamme e fuori il pianto."

Ja ran la tomba
Torquato Tasso

Ja ran la tomba on al seu esperit viu
dolorosa presó el Cel prescrivia,
pàl·lid, fred, emmudit, quasi privat
de moviment, al marbre els ulls fità.
Desbotant a la fi un llagrimós riu,
en un lànguid "ai las", així esclatà:
"Oh pedra amada i honorada tant,
que a dins tens el meu foc i a fora el plor."

Dialogo in partenza
Giulio Strozzi

S: Anima del mio core,
tu parti?
C: Io parto.
S: E prenderatti, o Dio,
dimmi, un picciolo oblio
giammai del nostro amore?
C: Fonte della mia vita,
tu resti?
S: Io resto.
C: E dubitar potrai,
in sì dura partita,
della mia fede mai?

Diàleg en partir
Giulio Strozzi

S: Ànima del meu cor,
parteixes?
C: Sí, parteixo.
S: I et sobrevindrà, oh Déu,
digues, un xic d'oblit
potser del nostre amor?
C: Font de la meva vida,
et quedes?
S: Sí, jo em quedo.
C: I podràs dubtar mai,
en tan dura partença,
de la meva constància?

S: No, no, la nostra gelosia si spenga.
C: Sì, sì, rasciuga quei begli occhi mesti.
E dove andar potrò che tu non venga...
S: Dove restar potrò che tu non resti...
S e C: s'hanno la stanza usata i nostri cuor cangiata?
C: Mentre parto, o mio bene, il mio qui resta.
S: E 'l mio teco sen viene.
Mentre resto, o mia speme, il tuo qui resta.
C: E 'l tuo meco sen viene.

S: No, no, fongui's la nostra gelosia.
C: Sí, sí, eixuga els bells ulls apesarats.
I on vols que vagi que no hi vinguis tu...
S: I on vols que resti que no hi restis tu...
S e C: si l'estança de sempre els nostres cors mudaven?
C: Mentre parteixo, amor, resta aquí el meu.
S: I el meu amb tu se'n ve.
Mentre resto, oh esperança, resta aquí el teu.
C: I el teu amb mi se'n ve.

O come sei gentile

O come sei gentile,
caro augellino: O quanto
è il mio stato amoroso al tuo simile!
Io prigion, tu prigion:
tu canti, io canto:
tu canti per colei che t'ha legato,
Ed io canto per lei.
Ma in questo è differente
la mia sorte dolente:
Che giova pur a te l'esser canoro:
vivi cantando, ed io cantando moro.

Oh, si n'ets de gentil

Oh, si n'ets de gentil,
car ocellet: com és
el teu estat d'amor semblant al meu!
Jo en presó, tu en presó:
tu cantes, i jo canto:
tu cantes per aquella que et lligava,
i jo canto per ella.
En això és diferent
el meu fat opriment:
a tu et val la natura cantadora:
tu vius cantant, i jo cantant em moro.

L'Eraclito amoroso

Udite, udite,
Amanti la cagione O Dio
Ch'à lagrimar mi porta.
O Dio, nell'adorato e bello
Idolo mio che si fido credei
La fede è morta.
Vaghezza ho sol di piangere,

L'Heràclit amorós

Escolteu, escolteu,
amants, la raó, Déu meu,
que em fa plorar.
Oh Déu, en l'adorat i bell
ídol meu que tan fidel creia
la fe ja és morta.
Només tinc gust pel plor,

Mi pasco sol di lagrime,
Il duolo è mia delizia,
E son mie gioie i gemiti,
Ogni martire aggrada mi,
Ogni dolor diletta mi,
I singulti mi sanano,
I sospir mi consolano.
O Dio nell' adorato e bello
Idolo mio che si fido credei
La fede è morta.
Ma se la fede negami
Quell' incostante perfido,
almen fede serbatemi
fino alla morte o lagrime,
ogni tristezza assalgami,
ogni cordoglio eternisi,
tanto ogni male affligami
che m'uccida e sotterrimi.

em peixo sols de llàgrimes,
la pena és el meu goig,
els gemecs em són joia,
m'agrada tot martiri,
tot dolor m'abelleix,
els sanglots em guareixen,
els sospirs em consolen.
Oh Déu, en l'adorat i bell
ídol meu que tan fidel creia
la fe ja és morta.
Però si la fe em nega
el pèrfid inconstant,
almenys guardeu-me fe
fins a la mort, oh llàgrimes,
tota tristor m'assalti,
tot dol es faci etern,
tant em punyi tot mal
que em mati i em soterri.

Voglio di vita uscir

Voglio di vita uscir, voglio che cadano
Quest'ossa in polve e queste membra in cenere,
E che i singulti miei tra l'ombre vadano.

Già che quel piè ch'ingemma l'herbe tenere
Sempre fugge da me, ne lo tratengono
I laci, hoimè, del bel fanciul di Venere.

Vo che gl'abissi il mio cordoglio vedano,
E l'aspro mio martir le furie piangano,
E che i dannati al mio tormento cedano.

Adio, crudel, gl'orgogli tuoi rimangono

Vull desertar la vida

Vull desertar la vida, vull que em caiguin
en pols els ossos i en cendres els membres,
i que els sanglots em vagin a les ombres.

Ja que aquell peu que enjoia l'herba tendra
sempre de mi s'enfuig, i no el retenen
els llaços, ai, del bell infant de Venus.

Vull que els abismes vegin el meu dol,
que el meu aspre turment planyin les fúries,
i que els damnats s'inclinin al meu mal.

Adéu, cruel, els teus orgulls romanen

A incrudelir con gl'altri. A te rinunzio,
Ne vo più che mie speme in te si frangono.

S'apre la tomba, il mio morir t'annuntio.
Una lacrima spargi, et alfin donami
Di tua tarda pietade un solo nuntio,

E s'amando t'offesi, homai perdonami.

per turmentar-ne d'altres. Et renego,
no vull amb tu malbaratar esperances.

S'obre la tomba, sàpigues que moro.
Vessa una llàgrima, i finalment dóna'm
de pietat tardana un únic nunci,

i si amant t'ofenia, ara perdona'm.

Quel sguardo sdegnosetto

Quel sguardo sdegnosetto
lucente e minaccioso,
quel dardo velenoso
vola a ferirmi il petto,
Bellezze ond'io tutt'ardo
e son da me diviso
piagatemi col sguardo,
Sanatemi col riso.

Armatevi, pupille
d'asprissimo rigore,
versatemi su'l core
un nembo di faville.
Ma 'labro non sia tardo
a ravvivarmi ucciso.
Feriscami quel squardo,
ma sanimi quel riso.

Begl'occhi a l'armi, a l'armi!
Io vi preparo il seno.
Gioite di piagarmi
in fin ch'io venga meno!
E se da vostri dardi
io resterò conquiso,
feriscano quei sguardi,
ma sanami quel riso.

Aquell esguard altiu

Aquell esguard altiu,
lluent i amenaçant,
aquell dard verinós
vola a ferir-me el pit.
Belleses per què cremo
i sóc de mi després,
feriu-me amb la mirada,
guariu-me amb el somrís.

Armeu-vos bé, pupil·les,
amb aspríssim rigor,
vesseu-me sobre el cor
un núvol de guspires.
Però no trigui el llavi
a revifar-me, mort.
Que em fereixi l'esguard
i em guareixi el somrís.

Bells ulls, ara a les armes!
Jo ja us preparo el pit.
Delecteu-vos ferint-me
fins que jo m'esvaeixi!
I si dels vostres dards
jo en resultés vençut,
fereixin els esguards,
que em guareix el somrís.

Pur ti miro, pur ti godo
De *La incoronazione di Poppea*

Pur ti miro,
Pur ti godo,
Pur ti stringo,
Pur t'annodo,
Più non peno,
Più non moro,
O mia vita, o mio tesoro.
Io son tua...
Tuo son io...
Speme mia,
dillo, dì,
Tu sei pur, speme mia
L'idol mio,
dillo, dì,
Tu sei pur,
Sì, mio ben,
Sì, mio cor, mia vita, sì.
Pur ti miro,
Pur ti godo,
Pur ti stringo,
Pur t'annodo,
Più non peno,
Più non moro,
O mia vita, o mio tesoro.

Ja et contemplo
De *La incoronazione di Poppea*

Ja et contemplo,
ja et gaudeixo,
ja t'estrenyo,
ja t'abraço,
ja no peno,
ja no moro,
vida meva, tresor meu.
Jo sóc teva…
Teu sóc jo…
Esperança,
digue-ho, sí.
Ets ben bé, esperança meva,
l'ídol meu,
digue-ho, sí,
ets ben bé,
sí, amor meu,
sí cor meu, vida meva, sí.
Ja et contemplo,
ja et gaudeixo,
ja t'estrenyo,
ja t'abraço,
ja no peno,
ja no moro,
vida meva, tresor meu.

Versions de Miquel Desclot